

JARROHLIK BEMORLARIDA YIRINGLI-SEPTIK ASORATLI KASALLIKLARNI ENDOLIMFATIK ANTIBIOTIKLARNI DAVOLASH

Abdullayeva Muattar, 308-guruh, Tibbiy pedagogika va davolash ishi
fakulteti

Ilmiy raxbar: dotsent Ashurmetov A.M.
ToshPTI, Umumiy xirurgiya kafederasi

Dolzarbligi. Yiringli septik asoratlar muammosining dolzarbligi uning sezilarli chastotasi va yuqori o'lim darajasi bilan belgilanadi. O'lim chastotasi 25-30% (Shurkalin B.K. (2010) Savelev V.S. (2018)).

Maqsad va vazifalar. Endolimfatik antibiotiklarni qiyosiy jihatdan ahamiyatli usullar bilan qo'llash ta'sirini o'rganish. Kasallikning dinamikasini, shuningdek biokimyoviy, gemodinamik, immunologik ko'rsatkichlarni baholash.

Tadqiqot materiallari va usullari. Ushbu ishda 25 bemor 2 guruhga bo'lingan. Asosiy guruhdagi 13 nafar bemorda endolimfatik antibiotik terapiyasi organizmning umumiy infuzion detoksifikatsiyasi fonida amalga oshirildi. Immunologik, biokimyoviy, gemodinamik ko'rsatkichlar o'rganildi. Nazorat guruhining 12 nafar bemorida asosiy guruh bilan taqqoslash uchun retrospektiv tahlil o'tkazildi.

Tadqiqot natijalari. 1 kunida asosiy guruhda limfotsitlar soni, t-Xelperlar va t- supressorlar fraktsiyasi, CD2+, CD4+ CD8+ (boshlang'ich qiymatlarga nisbatan $36,7 \pm 1,5$ ($p < 0,01$), immunosupressiv holat haqida gapiradi. Davolashning 7 kunida immunoregulyatsion indeks ko'tarila boshladi va $14,5 \pm 1,5\%$ ga etdi, nazorat guruhida bu ko'rsatkichlar deyarli o'zgarishsiz qoldi. 7 kunlik qonning umumiy biokimyoviy ko'rsatkichlari ham normallashtirila boshladi. 2-3 kunida ichak peristaltikasi paydo bo'ldi, gazlarning chiqishi, axlat, bu tabiiy ravishda bemorlarning umumiy holatiga ta'sir ko'rsatdi. Nazorat guruhida yaxshilanish holati 4-5 kunga to'g'ri keladi va 6 bemorlarida sekin septik jarayonni hisobga olgan holda takroriy relaportomiya o'tkaziladi.

Tadqiqot muhokamasi. Bizning fikrimizcha, limfatik yo'llar orqali davolanish mikrosirkulyatsiya kanaliga bevosita ta'sir ko'rsatadi, bu erda septik jarayonlarda patogen omil ta'siri ostida stazgacha mikrolimfosirkulyatsiya buzilishida chuqur o'zgarishlar yuz beradi. Ushbu jarayonlar mikrosirkulyatsiya kanaliga patogenetik ta'sir ko'rsatish yo'li bilan hal qilinadi, bu esa interstitsial bo'shliqning limfa oqimini yaxshilanishiga olib keladi.

Xulosa. Yiringli-septik jarayonlarda endolimfatik antibiotik terapiyadan foydalanish bemorlarning umumiy holatini yaxshilashga imkon beradi, shuningdek immunologik, gemodinamik, biokimyoviy ko'rsatkichlarni trivial davolash usullariga qaraganda erta tiklashga olib keladi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Satvaldieva, Elmira A., and Gulchehra Z. Ashurova. "Nutritional therapy for protein-energy malnutrition in children with sepsis." *Clinical nutrition and metabolism* 3.4 (2022): 217-229.
2. Усманова, Г. М., Нурмухамедов, Х. К., Юсупалиева, Г. А., Бектураева, М. У., Маматкулов, И. Б., & Ишанходжаев, Н. А. (2013). Обеспечение качества лечения детей. Новый день в медицине, (1), 28-30.
3. Файзиев, О. Я., Агзамходжаев, Т. С., Юсупов, А. С., & Маматкулов, И. А. (2018). Совершенствование комбинированной мультимодальной анестезии при абдоминальных хирургических вмешательствах у детей. *Российский педиатрический журнал*, 21(6), 362-365.
4. Сатвалдиева, Э. А., and Н. Р. Расулева. "Периоперационная системная антиноцицептивная защита пациента на основе нестероидных противовоспалительных препаратов в детской хирургии." *Детская хирургия* 2 (2009): 43-46.
5. Сатвалдиева, Э., Файзиев, О., Ашурова, Г., Шакарова, М., & Исмаилова, М. (2022). Критерии выбора антибиотикотерапии при хирургическом сепсисе у детей, in *Library*, 22(2), 145-155. извлечено от <https://inlibrary.uz/index.php/archive/article/view/19005>
6. Камчатнов, Павел Рудольфович, and Александр Вильмирович Чугунов. "Хронические цереброваскулярные заболевания." *Доктор. Ру* 1 (130) (2017): 11-15.